

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

**Použití vybraných donucovacích prostředků
Policíí České republiky**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Libor Líbal

Autor: Pavel Strnad

Datum: 7. května 2009

ABSTRAKT

Usage of chosen coercive means by the Police of the Czech Republic

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Použití vybraných donucovacích prostředků Policií České republiky vypracoval samostatně pouze s použitím dostupných pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou neveřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 7. května 2009

.....

Pavel Strnad

Obsah

Úvod	6
1. Současný stav	6
1.1 <i>Současná právní úprava použití donucovacích prostředků Policíí České republiky</i>	6
1.1.1 <i>Právní úprava do r. 2009</i>	7
1.1.2 <i>Současná právní úprava</i>	8
1.2 <i>Donucovací prostředky používané policíí České republiky</i>	9
1.2.1 <i>Slzotvorné dočasně zneschopňující prostředky</i>	10
1.2.2 <i>Elektrické dočasně zneschopňující prostředky</i>	12
2. Cíle a hypotézy	15
2.1 <i>Zásady a metody použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků</i>	15
2.1.1 <i>Zásady použití slzotvorných dočasně zneschopňujících prostředků</i>	16
2.1.2 <i>Zásady použití elektrických dočasně zneschopňujících prostředků</i>	17
2.2 <i>Použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků při mimořádné situaci</i>	18
2.3 <i>Postup policisty po použití donucovacích prostředků</i>	21
2.4 <i>Účinky slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků na lidský organizmus</i>	22
2.4.1 <i>Účinky slzotvorných dočasně zneschopňujících prostředků</i>	22
2.4.2 <i>Účinky elektrických dočasně zneschopňujících prostředků</i>	24
2.5 <i>Účinky slzotvorných a elektrických prostředků na osoby pod vlivem drog</i>	25
2.6 <i>Nežádoucí účinky slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků</i>	25
2.6.1 <i>Nežádoucí účinky elektrických dočasně zneschopňujících prostředků</i>	25
2.6.2 <i>Nežádoucí účinky slzotvorných dočasně zneschoňujících prostředků</i>	27
3. Metodika	27

3.1	<i>Rozbor některých situací při použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků</i>	27
3.1.1	<i>Slzotvorné dočasně zneschopňující prostředky</i>	27
3.1.2	<i>Elektrické dočasně zneschopňující prostředky</i>	29
4.	Souhrn výsledků použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky.....	30
5.	Diskuze	35
6.	Závěr	36
7.	Seznam použité literatury a zdrojů	39
8.	Klíčová slova	41
9.	Přílohy	42

Úvod

Téma které jsem si vybral se zabývá problematikou použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků Policií České republiky. Již od roku 2000 se zabývám výcvikem policistů a stále zjišťuji, že situace v této oblasti není úplně ideální a proto je nutné se o ni zmínit. Současný stav naší společnosti je takový, že agresivita lidí není nepřehlédnutelná. Všichni jsme ovlivňováni medií, dospělí i děti sedící u televizních přijímačů, počítačů, či mobilních telefonů do sebe vstřebávají agresivitu a nenávist aniž by si toto zaneprázdnění, a nemají čas na své potomky a neví, jak trávit svůj volný čas. Pro dnešní děti peníze nejsou problémem, buďto založí rodiče, nebo je získají z páchaní trestné majetkové názory nebo policisté. Neopomenutelná je velká migrace lidí zapříčiněná globálními změnami. Ztráta zaměstnání, nebo nenaplněné sliby převaděčů je dostávají do situace, která donutí obstarat si živobytí nelegální cestou. Za těchto okolností se dostávají do střetu s ochránci pořádku, policisty. Mnohem závažnější je působení organizovaných skupin, které na našem území páchají organizovanou trestnou činnost. Členové těchto skupin jsou velmi dobře organizováni a bývají kvalitně vycvičeni, mnohdy na lepší úrovni než vycvičenost běžného policisty. Zde si položíme otázku. Může policista pomocí pro něj dostupných donucovacích prostředků zvládnout mimořádnou událost při výkonu svého povolání. Od začátku r. 1990 zemřelo při výkonu služby 92 policistů. Rekonstrukce jednotlivých případů by zabrala mnoho času, ale toto téma ani není obsahem této práce. Zde je důležité zjistit, jestli donucovacích prostředky slzotvorného a elektrického charakteru jsou pro policisty vhodným nástrojem pro výkon jejich v povolání v situaci, kdy slušné chování občana jde stranou. A naopak, aby občanovi nebyla způsobena použitím těchto prostředků nepřiměřená újma.

1. Současný stav

1.1 současná právní úprava použití donucovacích prostředků Policií České republiky

Při zpracování tématu této práce došlo ke změně zákona O Policii České republiky. Ten má význam z hlediska používání donucovacích prostředků policisty.

V této oblasti zákon má některé změny. Další úpravy se týkají hlavně struktury Policie České republiky, která prochází v současné době reorganizací a změnami související s právními normami.

1.1.1 Právní úprava do r. 2009

Použití donucovacích prostředků se řídilo zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Konkrétněji byla tato problematika uvedena v pátém oddíle (použití donucovacích prostředků a zbraně policistou). V § 38 byly vyjmenovány donucovací prostředky, které mohl policista použít. Mimo jiné byly pod písmenem b) i slzotvorné prostředky. Dle zákona byl policista oprávněn použít donucovací prostředky v zájmu ochrany bezpečnosti osob, své vlastní a majetku a ochrany veřejného pořádku, proti osobě, která je ohrožuje. Před použitím donucovacích prostředků byl policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročoval, aby upustila od svého protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. Od této výzvy mohl upustit jen v případě, že byl ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a služební zákrok nesnesl odkladu. O tom, který donucovací prostředek použije, rozhodne policista podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem, přitom použil takového donucovacího prostředku, který byl nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouštěla protiprávního jednání. Policista byl povinen dbát, aby použitím nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího jednání. Právní úprava použití elektrického paralyzátu taser byla obsažena v § 39a odst.2 písm.a) výše uvedeného zákona o policii jako dočasně zneschopňující prostředek. Další upřesnění pro policii bylo v Závazném pokynu policejního prezidenta č.78/2002, kde se uvádělo v čl. 12 odst. 2, že dočasně zneschopňujícími prostředky se rozumí prostředky založené na principu elektroindukce, jako jsou různé paralyzátory s využitím elektrošoku, dále zde byly uvedeny narkotizační prostředky vymetené z mechanické nebo střelné zbraně, dočasně oslepující nebo ohlušující. Uvedené dočasně zneschopňující prostředky mohou používat policisté, kteří jsou zařazeni v zásahových jednotkách pořádkové policie, u útvaru rychlého nasazení, u

ochranné služby a služby cizinecké a pohraniční policie na letištích. Policisté jiných útvarů mohou speciální donucovací prostředky používat, jen pokud byli k jejich používání zvlášť vycvičeni a jsou přiděleny k jejich útvaru.

1.1.2 Současná právní úprava

Použití donucovacích prostředků je v současné době obsaženo v zákoně č.273/2008 Sb., o Policii České republiky, který nabyl účinnost 1. ledna 2009. O použití donucovacích prostředků pojednává hlava devět. V souvislosti s nabitím účinnosti nového zákona o policii vydalo Policejní prezidium České republiky Metodickou příručku č.1/2008 Ředitele služby pořádkové policie k používání donucovacích prostředků příslušníky policie České republiky, která postupy použití donucovacích prostředků upřesňuje.

Zákon nově uvádí v obecné části ustanovení: „Policista je oprávněn použit při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen“.⁽¹⁾ V dalších ustanoveních jsou vyjmenovány donucovací prostředky, které může policista použít při výkonu služby. Dále má policista má určeno za jakých podmínek může donucovací prostředky použít. Je velmi obtížné se rozhodnout ve velkém psychickém zatížení a krátkém časovém intervalu jak situaci správně vyřešit. Správným taktickým postupem může získat delší čas a tak zvolit správný postup. V praxi není možné to, že by se policista vrhl na občana, který hned neuposlechne jeho výzvy.

Dle zákona je povinen občana vyzvat: „, Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.“⁽²⁾ Policista má oprávnění použít takového donucovacího prostředku, který mu umožní situaci v rámci zákona vyřešit. Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít jen v případě, že by použití jiného donucovacího prostředku přesvědčivě nebylo dostatečné

a nemohl tak dosáhnout účelu sledovaného zákrokem.

Použitím donucovacích prostředků se může stát, že policista způsobí újmu osobě: „Při použití donucovacího prostředku dbá policista na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.⁽³⁾ Zákon ukládá pro policisty také povinnosti, které jsou jim uloženy po použití donucovacích prostředků a zbraně. Zde se mimo jiné uvádí poskytnutí první pomoci osobě, která byla zraněna při použití donucovacích prostředků a zbraně, nebo sepsání úředních záznamů o použití donucovacích prostředků a zbraně (úřední záznamy o použití donucovacích prostředků a taseru jsou přiloženy k nahlédnutí v příloze této práce). V praxi dochází k případům, kdy se protiprávního jednání dopouští také osoby mladší patnácti let, tedy děti, nebo naopak osoby vysokého věku, těhotné ženy, nebo osoby tělesně postižené a nemocné. V okamžiku zákroku a použití donucovacích prostředků proti těmto osobám se policisté musí řídit zvláštním omezením, které je uvedeno v §58 zákona o Policii České republiky. Zde s velkou pečlivostí musí vyhodnotit danou situaci, neboť donucovací prostředky a zbraň může použít pouze v případě, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby, nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak

1.2 Donucovací prostředky používané Policií České republiky

Česká policie má velice pestrý výběr ze sedmnácti možných donucovacích prostředků. Pro policistu vykonávajícího službu v terénu se počet snižuje na pouhých sedm. Z tohoto počtu lze samostatně oddělit další tři, které následují těsně před použitím služební zbraně:

- úder střelnou zbraní
- hrozba namířenou střelnou zbraní
- varovný výstřel

Pokud policista v nebezpečné situaci vyčerpá tyto možnosti a stav na místě mu to

umožňuje, použije při zákroku střelnou zbraň. Pro řadového policistu tedy zbývají čtyři:

- hmaty, chvaty, údery a kopy
- slzotvorný, elektrický nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek (elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek nemá řadový policista k dispozici)
- obušek a jiný úderný prostředek
- pouta

Ne každý je schopen použít při zákroku hmaty, chvaty, údery a kopy, nebo obušek. Na řadu přichází slzotvorný donucovací prostředek, který bohužel používali ještě příslušníci Sboru národní bezpečnosti.

1.2.1 Slzotvorné dočasně zneschopňující prostředky

U Policie ČR se používají slzotvorné dočasně zneschopňující prostředky využívající slzotvorné látky k zastavení pachatele nebo k tomu, aby proti němu mohly být použity další donucovací prostředky. Všichni policisté jsou standardně vybaveni kapesním aerosolovým rozstřikovačem „KASR“ (kapesní aerosolový slzotvorný rozstřikovač). Tento prostředek se skládá z plastového obalu zelené barvy a zásobníku z lehkého kovu. Plastový obal je z jedné strany zúžen a opatřen spouštěčem pro rozstřikování slzotvorné látky a z druhé strany je opatřen uzávěrem. Po jeho odstranění vznikne otvor, který slouží k uložení zásobníku se slzotvornou látkou.

Obr. 1.2.1 Kasr se zásobníkem

Tento prostředek je konstruovaný pro opakované plnění lakrimátorem. K jeho doplňování slouží doplňovací tlakový zásobník „KASR D“.⁽⁴⁾ Lakrimátor je chemická sloučenina, která vyvolává u zasažené osoby již v malých dávkách intenzivní slzení. Používaných lakrimátorů je několik. CN je nejstarší a nejméně účinná látka, která byla používána již v první světové válce. CS je modernější a asi desetkrát účinnější než látka CN. Chemicky je látka CS vyjádřena 2-chlorbenzalmalondinitril.

Jedná se o tepelně stálou krystalickou látku s vůní po pepři, nepatrně rozpustnou ve vodě a dobře rozpustnou v organických rozpouštědlech.⁽⁵⁾ Je to látka poměrně stabilní, která dokáže v bojových koncentracích zamořit terén na několik dní v letních měsících a na několik týdnů v zimě. Ve vodě se rozkládá velmi pomalu, zato v alkalickém prostředí je rychle rozložena na netoxické produkty. CS látka byla poprvé zavedena Američany v padesátých letech jako standardní otravná látka s dráždivými účinky pro vojenské i policejní účely. V řadě armád je zařazena jako dokonale dráždivá látka. Používá se i k výcvikovým účelům a testování těsnosti ochranných masek. V současné době je nejúčinnější slzotvorná látka typu lakrimátoru látka CR (tab. 2.1.), která je asi stokrát účinnější než CN a má tisíckrát vyšší koeficient bezpečnosti. Chemické vyjádření látky CR je dibenzo -1,4-oxazepin. Poprvé byla vyrobená pro vojenské účely ve velké Británii v roce 1973. Jedná se o bílou krystalickou látku bez chuti a zápachu. Její bod tání je 72°C. Je nepatrně rozpustná ve vodě. Ve vodných roztocích neodléhá hydrolyze.

Název	Isobutan	Isopropanol	Látka CR=dibenz[b,f]- 1,4oxazepin
Obsah %	40-70	10-40	0,1-0,2
Číslo CAS	75-28-5	67-63-0	257-07-8

Tab. 1.2.1 látka CR obsahuje

U Policie České republiky je nejrozšířenější kapesní aerosolový rozprašovač kaser využívající CR látku. Dalšími slzotvornými prostředky používané policií jsou zásahová výbuška P2 a speciální náboje obsahem lakrimatorů, které jsou využívány v zásahových a pořádkových jednotkách při plnění speciálních úkolů. Slzotvorné prostředky používané Policií České republiky obsahují CS a CR látky.

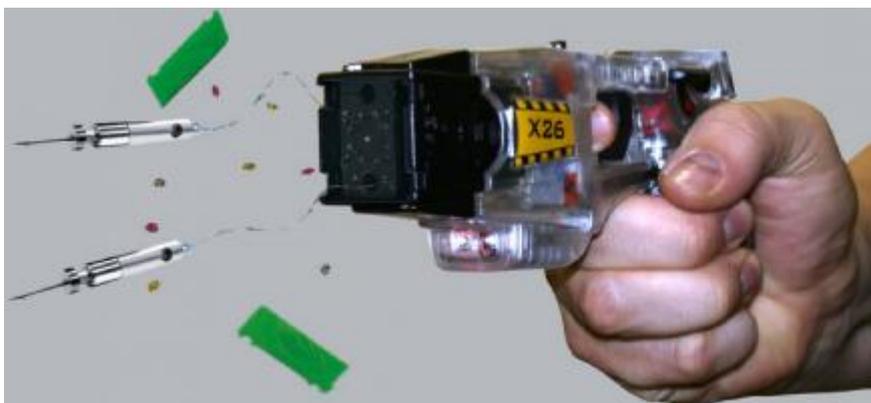
1.2.2 Elektrické dočasně zneschopňující prostředky

Policie a jiné ozbrojené složky stále ve větší míře využívají prostředky (zbraně), které nemají protivníka usmrtit, ale pouze ochromit. Jedná se o tak zvané neletální zbraně mezi, které patří „TASER“. Policie České republiky je vybavena nejmodernějším taserem čtvrté generace s označením X26 (obr. 1.1). Zatím se jedná jen o speciální útvary, jako jsou Zásahová jednotka(ZJ), Speciální pořádková jednotka(SPJ), nebo Útvar rychlého nasazení (URNA). Policisté, kteří jsou v těchto jednotkách určeni k používání taseru absolvují speciální kurz s časovým omezením. Po uplynutí předepsané doby (2roky) je nutné absolvovat další proškolení. V současné době je policie vybavena 52 kusy tohoto paralyzujícího prostředku. Použití taseru při služebních zákrocích se zatím vyhodnocují a vybavení ostatních složek policie nebude záležet jen na tom. Co je vlastně Taser ?

Obr. 1.2.1 Taser X26

Je to prostředek určený k zneschopnění osoby na bezpečnou vzdálenost s cílem omezit pravděpodobnost vážného zranění nebo úmrtí. Taser posílá sérii energetických pulsů podobných těm, které používá mozek ke komunikaci s tělem. Takto posílá svalům příkazy k rychlým a krátkým svalovým kontrakcím. Zasažený člověk pak do 1 sekundy po zásahu ztrácí kontrolu nad svým tělem, nemůže vykonávat koordinované pohyby a jeho svaly se rychle a krátce stahují. Dochází k jeho zneschopnění, zasažený obvykle padá k zemi. Všechny zbraňové systémy řady taser jsou tvořeny vlastní zbraní ve tvaru pistole a hlavice. Hlavici posledních modelů tvoří pouzdro, v němž jsou umístěny dvě elektrody s hroty. Hlavice jsou barevně označeny, což slouží k rozlišení vzdálenosti, na kterou jsou elektrody vystřeleny (vymety). Cvičná C-hlavice se žlutou barvou má dosah 4,6 m, pořádková P-hlavice stříbrná má dosah 6,4 m, zásahová Z-hlavice zelené barvy má dosah 7,6 m a taktická T-hlavice červené barvy vystřelí až na vzdálenost 10,6 m. Paralyzéry taser používají k vymetení těchto elektrod stlačený dusík (obr. 1.2).

Obr. 1.2.2 elektrody vymetené z hlavice

Tyto sondy jsou spojené s taserem pomocí tenkých, vysokonapěťových, izolovaných drátků. Když sondy vytvoří kontakt se zasaženým, taser systém přeneše po drátcích do těla elektrické impulsy. Tento výboj může přeskočit od hrotu jehly k tělu vrstvu oblečení silnou až 5 cm. Taser využívá stejnosměrného napětí až 50 000 voltů ze zdroje dvou tužkových baterií. Taser X26, používaný českou policií je vybaven mikroprocesorem a datovým portem, který zaznamenává data o každém stisknutí spouště, což přispívá jeho bezpečnému použití a zabránění zneužití.

Taser vyvinul v letech 1969 až 1974 výzkumník NASA Jack Cover a pojmenoval ho podle zbraně svého oblíbeného dětského hrdiny T.A.Swifta – „Tom Swift and his Elektrick Rifle“(elektrická puška Toma Swifta).⁽⁶⁾ Standardně je využíván policií ve Spojených státech, Kanadě, Hong-Kongu, Francii a v dalších zemích probíhá jeho testování. O Coverovu zbraň je velký zájem i přesto, že její užití vypadá na první pohled problematicky (informace o smrti čtyřicetiletého polského dělníka Roberta Dzeikanskiho obletěly celý svět. Z důvodu, že byl zabit příslušníky kanadské policie při pokusu o uklidnění elektrickým taserem. Jeho smrt nebyla jediná, při nasazení této nesmrtící zbraně doposud ve světě zahynulo cca 250 lidí). Jde o ruční zbraň, kterou lze použít na několik metrů, takže se její uživatel nevystaví riziku napadení zblízka. Snadno se s ní manipuluje a dobře míří. Je velmi selektivní, neexistuje před ní ochrana, její účinnost je vysoká a zpravidla nezpůsobuje trvalá poškození. Takové vlastnosti žádná jiná nesmrtící zbraň nemá. Použití střelné zbraně místo taseru s sebou přináší větší

riziko. Má-li střela zastavit útočníka, musí ho v každém případě zranit. Způsobené zranění může být vážné i smrtelné. Nízko ampérový elektrický výboj je k lidskému organizmu šetrnější. V případě použití střelné zbraně může dojít k zasažení i nezúčastněné osoby. To by v případě taseru bylo pro zasaženého příznivější, i když použití jakékoli zbraně vždy přináší riziko.

2. Cíle a hypotézy

Cílem mé práce je rozebrat zásady použití elektrických paralyzérů a slzotvorných prostředků při mimořádných událostech. Následuje posouzení účinnosti a použití těchto donucovacích prostředků proti agresivním a nebezpečným osobám. Posledním cílem je analyzovat nepřiměřeně vysoké účinky nebo neúčinnost elektrických paralyzérů a slzotvorných prostředků.

Na základě stanovených cílů jsem zvolil dvě hypotézy:

Hypotéza 1 - Při použití elektrického paralyzéra může dojít k ohrožení života pachatele.

Hypotéza 2 – slzotvorné prostředky používané v současnosti jsou nedostačující.

2.1 Zásady a metody použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků

Donucovací prostředky, mezi které jsou zařazené slzotvorné a elektrické dočasně zneschopňující prostředky se používají dle zákona o Policii České republiky. Policista je oprávněn při plnění svých úkolů, při výkonu služby za stanovených podmínek daným právním předpisem použít k provedení zákroku donucovací prostředek, k jejichž používání byl vycvičen. Při použití donucovacích prostředků je policista povinen dle § 53, odst. 2 zákona o Policii České republiky vyzvat osobu s výstrahou, aby zanechala svého protiprávního jednání (například útoky vedené nožem, tyčí či jinými předměty na policistu, nebo jiné osoby, poškozování majetku a jiné), nebo bude použito donucovacích prostředků. Při výzvě policista uvádí které donucovací prostředky použije. S ohledem na zdraví osoby, proti které policista zakročuje, použije

dle § 53 odst. 5 zákona o Policii donucovací prostředky tak, aby osobě nezpůsobil větší újmu než, která by hrozila jejím protiprávním jednáním. To jsou hlavní zásady z hlediska právní úpravy.

Další zásady, které je nutné dodržovat je správný taktický postup. Policisté jsou v rámci služební přípravy cvičeni v taktice služebního zákroku. Jedním ze základních postupů při služebním zákroku je přečíslení pachatele. Policista by neměl zakročovat sám vyjma situací, které nesnesou odkladu a jsou nevratné (např. záchrana tonoucího). Proto policisty vidáme většinou ve dvoučlenných hlídkách. To neznamená, že policisté nemohou po ulici chodit samostatně. Týká se to především policistů, kteří jsou vysláni do terénu se stanovenými úkoly (například dohled nad veřejným pořádkem, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, kontrola cizinců na ubytovnách apod.). Správný taktický postup začít už na policejní stanici, kde si policisté před nástupem do služby zkontrolují, zda mají u sebe vše potřebné a funkční (např. služební zbraň, slzotvorné prostředky, kasr., apod.). Také si domluví své úlohy při jednání s osobami (komunikace, jištění), při kterém dodržují postavení hlídky do trojúhelníku.

2.1.1 Zásady použití slzotvorných dočasně zneschopňujících prostředků

Základním postupem policisty je přesvědčit se, zda je jeho kasr funkční. To znamená zkontrolovat jeho mechanické části a také obsah náplně zásobníku. Toto provede ve volném prostoru, aby nedošlo zasažení jiné osoby a s ohledem na proudění vzduchu, aby nedošlo k jeho intoxikaci. Pokud zjistí nefunkčnost prostředku, má možnost jeho obsah doplnit z doplňovacího tlakového zásobníku, nebo jeho výměnu za funkční. Dalším předpokladem účinného použití je umístění kasru na opasku. Policista ho má v takové poloze, aby ho mohl v případě napadení bezpečně odejmout a použít. Pro umístění kasru na opasku bude platit stejné pravidlo jako u zbraně, že ho policista ukládá stále na stejné místo. Je to z důvodu, kdy policista při silně stresové situaci například, při útoku proti jeho osobě, bude dělat věci které má zažité (nadrilované). V případě, že místo uložení kasru není stejné, tak policista v takové situaci není schopen

současně vyhodnocovat vzniklý stav a zároveň hledat prostředky pro svou obranu.

Pro slzotvorné prostředky platí doporučení použití na volném prostranství. I přesto je důležité brát v úvahu povětrnostní podmínky, nebo, vzdálenost na kterou se používají. Dosah kasru je asi do jednoho a půl metru, neoptimálnější účinek je na kratší vzdálenosti od půl do jednoho metru krátkými dávkami přímo do očí osoby, proti níž je zasahováno. U slzotvorných prostředků bude platit pravidlo nepoužívat je v uzavřených prostorech.

V souvislosti s použitím slzotvorných donucovacích prostředků je nutné brát v úvahu nepřirozené jevy a chování u osoby (pachatele), proti které je slzotvorné látky použito. Při zákroku, který může představovat větší fyzickou zátěž a tím i větší spotřebu kyslíku, může dojít k omezenému dýchání, které je způsobeno použitím lakrimátoru a následnému ohrožení osoby, proti, které zákrok směřuje. V tomto případě je nutné neustále osobu sledovat a omezit u ní každou polohu zabraňující dýchání, především polohu na břicho, která se nejčastěji používá při znehybnění a poutání.

2.1.2 Zásady použití elektrických dočasně zneschopňujících prostředků

Elektrický donucovací prostředek (elektrický paralyzér) má svá specifika. Ač se jedná donucovací prostředek, při nasazení je použit v režimu střelné zbraně. Policista ho použije při situaci, kdy je použití jiného donucovacího prostředku zjevně nedostatečné. Především ho může policista použít proti pachateli násilné trestné činnosti (loupežné přepadení, znásilnění a podobně), nebo osobě se zbraní. Zbraní je v tomto případě myšleno cokoliv co útočník použije a útok tak bude důraznější. Může to být například nůž, železná tyč, dřevěná násada, úlomek skla, nebo jen klíče. Další možností je použití proti agresivní osobě, která je pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky a neuposlechla příkazu či výzvy policisty. Použití elektrického paralyzéro může být i za situace, která policistu opravňuje použít zbraň podle §56 zákona o Policii České republiky.

Všechny možnosti použití elektrického paralyzéro může policista uskutečnit

jen: „Za podmínky, kdy provedení zákroku bude představovat reálnou možnost jeho úspěšného dokončení“.⁽⁷⁾ Elektrický paralyzátor taser mohou při zákrocích používat jen speciálně vyškolení policisté vyčleněných útvarů, jak je uvedeno v kapitole 1.2.2.

Elektrickým paralyzátor se rozumí dle interních předpisů elektrický dočasně zneschopňující prostředek bez ohledu na způsob použití, zda se jedná o kontaktní nebo distanční (Taser vystřeluje sondy). Elektrický paralyzátor Taser X26 má nejlepší účinnost při zasažení míst s velkými svalovými skupinami, jako jsou záda, hrudník, nebo nohy. Není vhodné ho používat na hlavu, kde by mohlo dojít k vážnému zranění, a očekávaný paralyzující účinek by mohl být nedostačující. Zasahující policista bere na zřetel část těla, kde je osoba zasažena, aby nedošlo k přenosu elektrických impulsů na jeho tělo při kontaktu s touto osobou. Je to důležité z hlediska znehybnění osoby a případnému nasazení pout. Zde platí, že elektrický výboj prochází mezi dvěma sondami a hledá si co nejkratší cestu. Pokud je osoba zasažena do zad, není problém zasaženého uchopit za ruce. Jistější je však používat např. gumové nebo pogumované rukavice, které zamezí průniku elektrického impulsu na policistu. Při zásahu krku nebo genitálií a hlubokém zaháknutí elektrod do kůže je nutné přivolat lékařskou pomoc.

Taser se nesmí používat v místech kde, došlo k úniku plynu nebo benzínu. Elektrické impulsy dokáží tyto látky vznítit a mohlo vydojit k explozi. Naopak látky s koncentrací 40 % alkoholu jsou při použití taseru netečné.

2.2 Použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků při mimořádné situaci

Běžný výkon povolání policisty je řešení standardních situací v oblasti veřejného pořádku, mezilidských vztahů, nebo v dopravě. Za těchto podmínek jedná policista s občany na základě dodržení všech zásad slušného chování a v každém případě při dodržení všech právních norem, které s jeho výkonem povolání souvisí. Situace, při kterých policista použije donucovací prostředky, jsou mimořádnou událostí. Bývají to případy v oblasti mezilidských vztahů, veřejného pořádku, v dopravě, nebo při páchání trestné činnosti. Poměrně často dochází k vyhocení těchto situací, protože zúčastněné

osoby bývají pod vlivem návykových látek, jako je alkohol nebo drogy. Další nevýhodou, proti které policisté stojí, bývá lepší fyzická kondice a vycvičenost pachatelů trestné činnosti v útočných technikách a různých bojových stylech. Právě v těchto situacích je základem úspěchu dodržování taktiky zákroku, která je popisována v kapitole 3.

Při každé mimořádné události, ke které jsou policisté přivoláni (fyzické napadení ,napadení se zbraní, loupežná přepadení apod.) potřebují zjistit co nejvíce informací na základě kterých si mohou připravit postup pro její řešení (např. místo, počet osob, zda jsou osoby ozbrojené, jaké mají zbraně, zda jsou osoby pod vlivem nějaké látky a pod.). Dle zjištěných informací si policisté zvolí postup a donucovací prostředky (hmaty, chvaty, údery, slzotvorný prostředek kasr, obušek a v krajním případě služební zbraň). Policisté postupují ve dvojici taktickým přístupem, kdy jeden komunikuje s pachatelem (v tomto případě zvolím označení pro osobu dopouštějící se trestného činu „pachatel,“) a druhý ho neustále vizuálně kontroluje (jistí kolegu) za předpokladu dodržení postavení do trojúhelníku. Policista sleduje pachatele jako celek, jeho pohyby, výrazy a především jeho ruce. Důležité je dodržení bezpečné vzdálenosti od pachatele, to znamená, odkud jsou policisté schopni zareagovat na případný útok a použít vhodné prostředky na svou obranu (donucovací prostředky). Dále berou v úvahu jednání, stav a fyzické dispozice pachatele, místo, pohyb nezúčastněných osob a další okolnosti. Pokud má pachatel zbraň je obezřetnost vždy na místě a vzdálenost od pachatele bude delší. V případě útoku bodnou, sečnou nebo jinou nebezpečnou zbraní je vhodné situaci řešit pod hrozbou služební zbraně na delší vzdálenost okolo deseti metrů. Pokud to situace umožní. V takovém případě nemá řadový policista mnoho možností. Volba slzotvorného prostředku kasr, by asi v takové situaci nebyla vhodná a pravděpodobně neúčinná. Mohl by tím ohrozit svůj život, i život svého kolegy nebo další osoby.

Pokud to okolnosti dovolí, policista může zvolit při mimořádné situaci (útok velmi agresivního jedince nebo útok se zbraní) taktický postup, při kterém nedokončí zákrok (dle §10, odst.4 písm.d) zákona o Policii České republiky). V praxi to například znamená, že zaujme bezpečnou pozici sleduje situaci a radiostanicí prostřednictvím

operačního důstojníka, požádá o přivolání posily nejlépe Zásahovou jednotku.

Policisté zásahových jednotek jsou speciálně vycvičeni pro zákroky s nebezpečnými osobami. Jsou vybaveni speciální výstrojí a výzbrojí. Používají kvalitní krátké i dlouhé střelné zbraně, elektrické tasery a další speciální donucovací prostředky. Z hlediska ochranných pomůcek používají speciální balistické ochranné prostředky (helma, brýle, neprůstřelná vesta, štít, kevralové rukavice a další) a ochranné prostředky citlivých částí těla např. kloubů. Tito policisté jsou na střet s nebezpečnými osobami připraveni.

Zásahové jednotky jsou zřízeny u každého Krajského ředitelství policie České republiky, včetně hlavního města Prahy. Další jednotkou, která je nadstandardně vycvičena a používána při mimořádných událostech, je Speciální pořádková jednotka (SPJ) se sídlem v Praze. Obdobou této jednotky jsou Krajské pořádkové jednotky zřízené při Krajských ředitelstvích policie pracující pro potřeby krajských ředitelství Policie. V případě vyhodnocení rizikových situací, při seskupení velkého počtu osob jsou nasazovány do zákroků v rámci celé České republiky. Nejelitnější jednotkou Policie České republiky je Útvar rychlého nasazení (URNA), který je používán pro velmi nebezpečné a náročné zákroky např. v oblasti terorizmu.

Další mimořádnou situací, při které je možné použít slzotvorné donucovací prostředky s obsahem lakrimátorů jsou různé občanské nepokoje, neohlášené mítinky a podobně. Při těchto akcích většího rozsahu jsou nasazováni policisté pořádkových a někdy i zásahových jednotek. Jedná se o zajištění veřejného pořádku, ochranu osob, ochranu majetku (fotbalová utkání, koncerty, demonstrace a jiné akce s větším počtem osob). V současné době je největším problémem pravicový extremismus. Členové těchto skupin se scházejí a jasně propagují nesnášenlivost s národnostními menšinami. Městské úřady jsou v pozici, kdy jim tyto setkání a pochody nemohou zakázat, neboť při ohlášení těchto shromáždění uvádějí vždy jiný důvod.

Při těchto velkých akcích, pak policisté mají za úkol zabránit setkání příslušníků extrémistických skupin a národnostních menšin. Příslušníci těchto skupin přijíždějí na

tyto akce dobře vyzbrojeni. Často jsou policií zabavovány nože, mačety, bajonety, sekery, teleskopické obušky, basebalové pálky, pyrotechnika a další nebezpečné zbraně.

Při nasazení těchto jednotek, které pracují v týmech, bývá používána speciální bojová taktika. Týmy zasahují v určených sektorech a v případě nutnosti zasahují. Při zákroku je postupováno dle situace, od nejmírnějších donucovacích prostředků až po ty neúčinnější jako je vodní stříkač, nebo použití zásahových výbušek P1 a P2.

Zásahová výbuška P1 je používána na odpoutání pozornosti. V případě, že je vhozena mezi agresivní skupinu, nezpůsobuje žádná vážná zranění, ale svými hlasitými výbuchy způsobuje dezorientaci osob. Zásahová výbuška P2 je plněna lakrimátorem. Tato výbuška s obsahem slzotvorných látek je používána na základě rozhodnutí velitele zasahujícího týmu (skupiny) jen v případech, kdy je to nutné ke splnění úkolu (například k zabránění útoku na chráněné osoby, narušení chráněného prostoru). V případě slzotvorných látek mají pro svou ochranu příslušníci těchto jednotek ochranné masky s účinnými filtry.

2.3 Postup policisty po použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků

Policista má dle § 57 zákona o Policii České republiky přesně stanovené povinnosti po použití donucovacích prostředků nebo zbraně. Jedním z prvních postupů je, že policista zjistí, jakmile to okolnosti dovolí, zda nedošlo při zákroku ke zranění osoby, proti které bylo použito donucovacích prostředků, nebo ke zranění nezúčastněných osob. Při zjištěném zranění poskytne první pomoc a zajistí lékařské ošetření. Pokud by došlo ke zranění více osob, bude při poskytování první pomoci postupovat podle závažnosti zranění bez ohledu na to, zda se jedná o pachatele trestného činu, nebo poškozeného. Policista se musí zachovat nestranně a první pomoc poskytnout nejdříve osobě se závažnějším zraněním.

První pomoc postiženému po zásahu slzotvornou látkou:

- umožnit vzpřímenou nebo jinou pozici, která umožní dýchání

- uvolnit těsné oblečení
- zabezpečit dostatek čerstvého vzduchu
- opláchnout obličej a oči tekoucí vodou
- uklidnit postiženého

První pomoc postiženému po zásahu elektrickým paralyzérem:

- zamezení průchodu elektroimpulsů organismem
- zjistit jestli je postižený při vědomí
- v případě bezvědomí zjistit zdali postižený dýchá
- obnova srdeční činnosti a dýchání (umělé dýchání z plic do plic, srdeční masáž)
- stabilizovaná poloha, kontrola postiženého do příjezdu zdravotnické pomoci

Dle situace ke které došlo (přestupek, trestný čin) dále zajistí místo k dalšímu šetření případu (např. zajištění kriminalistických stop).

Při použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků (i dalších) proti osobě, je policista povinen bezodkladně informovat svého nadřízeného a sepsat úřední záznam za jakých okolností jich bylo použito (důvod, průběh, výsledek). Nadřízený policisty je povinen při zranění, nebo usmrcení, nebo způsobené škodě v souvislosti s použitím těchto prostředků neprodleně informovat vedení policejního útvaru a dále Státní zastupitelství.

2.4 Účinky slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků na lidský organizmus

2.4.1 Účinky slzotvorných dočasně zneschopňujících prostředků

Slzotvorné látky pronikají do organismu všemi branami vstupu. Při intoxikaci lakrimátoru s obsahem CS a CR látek se ihned projevují příznaky. Dochází k velmi

silně dráždivému účinku na oči, sliznice dýchacích a zažívacích cest. Při vdechnutí dojde k podráždění senzitivních nervů sliznice dýchacího ústrojí a zažívacího traktu, což způsobuje kašel. Při kontaktu s kůží způsobuje podráždění až poleptání. Pokud vnikne do očí, způsobuje podráždění receptorů sensorických a senzitivních nervů v rohovce a ve spojivkách. Při zasažení dýchacího traktu látka CR způsobuje okamžité prudké silné dráždění dýchacích cest, obtížné dýchání a kašel, výtok hlenu z nosu a u těžkých intoxikací může vyvolat edém plic. Zasažení organismu CS látkou je obdobné, účinek není tak razantní. CS látka v koncentracích 0,05 – 0,1 mg.m⁻³ vyvolává podráždění očních spojivek, sliznice a dýchacího traktu. V koncentracích 1 – 5 mg.m⁻³ nesnesitelné celkové podráždění. V koncentracích 40 000 – 75 000 mg.m⁻³ způsobuje po minutové inhalaci u 50 % zasažených smrt. Zasažení organismu CR látkou již v koncentraci 0,001 mg.m⁻³ vyvolává vysoce dráždivé účinky očí, kůže a sliznice. Tyto reakce jsou způsobeny, jak již bylo uvedeno podrážděním receptorů sensorických a senzitivních nervů v zasažených orgánech. Při intoxikaci těchto orgánů lakrimátory dochází k zřetelným lokálním příznakům. Po zasažení očí v klinickém obrazu intoxikace dominuje silné pálení, řezání a pocit cizího tělesa. Tyto subjektivní pocity jsou doprovázeny nadměrným slzením, světlouplachostí, která může vést až ke křečovitému sevření víček, zarudnutí a otoku očních spojivek a víček charakteru katarální konjunktivitidy(zánět spojivek) a blefaritidy(zánět okraje víček). Rohovka, duhovka a zadní segment oka zpravidla nebývají postiženy.

Při inhalaci lakrimátorů se u zasaženého může objevit nepříjemné pálení za hrudní kostí, kýchání a kašel. Objektivně dochází ke katarálnímu zánětu sliznice dýchacích cest provázenému zvýšenou sekrecí bronchiálních žlázek a žlázek sliznice dutiny nosní. U těžších intoxikací pak může dojít k pocitu dušnosti spjatého s úzkostí, který může být doprovázen plicním edémem.

Při intoxikaci kůže v místech zasažení dochází k pocitům svědění a pálení, které je později doprovázeno zarudnutím zasažené kůže. Při těžších intoxikacích může dojít i ke vzniku drobných puchýřků.

Zasažením trávicího traktu dochází u postiženého ke kolikovým bolestem břicha doprovázeným zvracením a vodnatými průjmy, ve výjimečných případech s příměsí

krve.⁽⁸⁾

Místní příznaky intoxikace při větším zasažení bývají doprovázeny i příznaky celkovými. Zde dominují bolesti hlavy, neklid s pocitem strachu, pocit nevolnosti se zvracením a vyšší krevní tlak s tachykardií (zrychlením srdeční činnosti).

2.4.2 Účinky elektrických dočasně zneschopňujících prostředků

Nejlepšími vodiči stejnosměrného elektrického proudu jsou krev, mozkomíšní mok a svaly. Při průchodu tkání naopak kladou odpor zejména buněčné membrány, vazivové blány a tuková tkáň. Čím menší odpor tkáň má tím je lepší vodivost (obsahuje více elektrolytů).⁽⁹⁾ Například odpor suché pokožky dosahuje až 100x větší hodnotu ($\Omega \cdot m^{-2}$) než u navlhčené kůže (až $2\Omega \cdot m^{-2}$).⁽⁹⁾ Při průchodu stejnosměrného elektrického proudu organismem se nejvíce uplatňují elektrolytické účinky. Dráždivý účinek se projeví pouze při zapnutí, nebo vypnutí, nebo při rychlém zesílení, nebo zeslabení elektrického proudu. Tepelné účinky jsou u stejnosměrného proudu zanedbatelné.

Na principu stejnosměrného elektrického napětí s minimální účastí proudu (pouze 0,0021 ampér) pracuje elektrický donucovací prostředek taser X26. Je výjimečný oproti slzotvorným donucovacím v tom, že jeho účinek nastává ihned při zásahu na kteroukoliv část lidského těla. Živý cíl je paralyzován s využitím elektrického vysokonapěťového výboje a do těla zasažené osoby směřuje maximálně 1200 voltů. Taser působí podobně jako elektrický paralyzér, ale je zde zásadní rozdíl. Taser má elektrody, které jsou vstřelovány přes oděv do těla. Elektroda s hroty a zpětnými háčky se zachytává v kůži. V tomto okamžiku dochází k elektrickému výboji a zasažená osoba je vystavena paralyzujícím účinkům vysokonapěťových impulsů. Vyšší napětí okolo 50 000 voltů využívá distanční paralyzér taser pouze v případech překonání bariéry (například oblečení) mezi jehlou sondy a kůží zasaženého.

S využitím technologie EMD (Electro Muscular Disruption) dochází k ovlivnění funkce centrálního nervového systému, neboť taser vysílá série energetických impulsů podobných těm, které mozek užívá ke komunikaci s tělem.⁽¹⁰⁾ Vysokonapěťovým pulsem zasažené příčně pruhované svaly podléhají nekontrolované kontrakci, to má za

následek fyzické zneschopnění zasažené osoby bez ohledu na její práh bolesti nebo duševní soustředění. Tyto pulsy jsou silnější než normální elektrické signály v nervových vláknech těla. Při použití taseru dochází během prvního kontaktu k přenosu 19 impulsů za jednu sekundu, potom se impulsy snižují na 15 za jednu sekundu.

Zasažená osoba je při plném vědomí, vidí, slyší, nedokáže však ovládat své svaly.⁽¹¹⁾ Činnost jiných důležitých tělesných orgánů například srdce není zásahem ovlivněna. Testy prokázaly, že je neškodný i pro osoby s kardiostimulátorem. Vážným rizikem pro zdraví zasaženého může být dlouhé působení na lidský organismus zapříčiněné nesprávným použitím taseru. Při použití taseru běžným způsobem účinky po krátkém časovém intervalu bez následků odeznívají.

2.5 Účinky slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků na osoby pod vlivem návykových látek

Jednání s osobami pod vlivem alkoholu, či jiné návykové látky je velmi obtížné. Situace se ještě více zkomplikuje pokud je takto ovlivněná osoba přistižena při páchání protiprávního jednání. V tom lepším případě osoba s policistou spolupracuje. To je však ideální stav a k tomuto často nedochází. Právě použití donucovacích prostředků bývá často používáno proti osobám pod vlivem návykové látky. Osoby pod vlivem návykové látky mohou být ve stavu, kdy nejsou schopny žádné komunikace ani pohybu anebo naopak může dojít k tomu, že jsou návykovou látkou přímo nastartováni. Při zákroku proti těmto osobám používané slzotvorné látky nemusejí být vždy funkční. Člověk má snížený práh bolesti a je naprosto bez zábran. Zde bude platit dodržování základních pravidel taktiky, která jsou uvedena v kapitole 3.3. Účinky elektrického donucovacího prostředku taser jsou proti osobám, které jsou pod vlivem alkoholu, nebo omamných a psychotropních látek plně funkční.

2.6 Nežádoucí účinky slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků

2.6.1 Nežádoucí účinky elektrických donucovacích prostředků

Nežádoucími účinky elektrického donucovacího prostředku Taser mohou být drobné úrazy způsobené zpětnými háčky opatřené konci vystřelovacích sond, které

mohou způsobit drobná tržná zranění. Dalším nežádoucí účinek může být, nekontrolovaný pád zapříčiněný paralyzací svalového aparátu, který způsobí zranění. Toto sekundární zranění se nestává často. Tělo dostává elektrické impulsy do jedné sekundy a je schopno se přizpůsobit pádu.

Stále diskutovaným účinkem použitím laseru může být úmrtí osoby. Organizace celosvětového hnutí pro mezinárodně uznávaná lidská práva Amnesty International zaznamenala, že od roku 2001 jenom v USA zemřelo po použití Taseru na tři sta osob a přibližně dalších dvacet v Kanadě. Ve všech případech však není prokazatelné, že taser byl hlavní a jedinou příčinou. Nejvíce byla v tomto směru medializována smrt polského občana Roberta Dziekanskiho na letišti v Kanadském Vancouveru. Ten při zákroku kanadské policie zemřel na zástavu srdce.

Soudní pitva zjistila u tohoto občana nadměrné používání alkoholu (v době smrti test prokázal absenci drog i alkoholu). A právě abstinence od alkoholu mohla hrát roli v jeho chování před a během kontaktu s policií. Soudní patolog dospěl k závěru, že smrt Dziekanskiho byla v důsledku „Náhlého úmrtí po zadržení,“. Nezjistil žádnou určitou příčinu smrti, což je u tohoto typu incidentu typické. Případy náhlých úmrtí po zadržení se obvykle týkají jedinců, kteří se projevují bojovným a neobvyklým chováním. V důsledku toho vyvolávají tyto případy potřebu zásahu bezpečnostních složek, nebo třeba i v některých případech zdravotníků. Náhlé úmrtí po zadržení se spojuje se skutečně všemi formami fyzického omezení, přičemž většina případů není spojována s použitím taseru. Náhlá úmrtí po zadržení nebyla v Kanadě vzácným jevem ani před používáním taseru. Podle nezávislého názoru tří patologů nezpůsobilo použití taseru přímo srdeční zástavu. Společné prohlášení těchto odborníků určilo několik faktorů, které mohli přispět k srdeční zástavě, vedoucí ke smrti. Faktory zahrnovaly srdeční onemocnění, kvůli nadměrnému používání alkoholu, stres z fyzického omezení zhoršený výboji Laseru, sníženou schopnost dýchat v důsledku omezení pohybu tváří dolů po určitý úsek zápasu a abstinenci příznaky. Další odborníci z oblasti psychiatrie závislostí a nemocí spojených s alkoholem, kteří tento případ také vyšetřovali, identifikovali několik faktorů, které by mohly vysvětlit zvláštní příznaky a agresivní chování Dziekanskiho. Došli k závěru, že se projevoval chování odpovídající

lékařskému syndromu předsmrtného deliria. Nástup tohoto stavu by mohl být vysvětlen mnoha hledisky, včetně abstinenčních příznaků, nedostatku spánku, dehydratace a vysokého stupně úzkosti. Tyto faktory mohly vystavit Dziekanskiho zvýšenému riziku náhlé smrti.⁽¹²⁾

„V toto bodě neexistuje podle spolehlivých studií žádný vědecký důkaz, který by ukazoval, že tasery jakýmkoli způsobem zabíjejí lidi.“

Toto je citace, kterou přednesl Dr. John Peters z Institutu pro prevenci úmrtí po zadržení (USA), kterou přednesl na konferenci soustředěnou na prevenci úmrtí po zadržení(omezení na svobodě).

2.6.2 Nežádoucí účinky slzotvorných donucovacích prostředků

Použití slzotvorných prostředků může způsobit „poziční asphyxii,, (smrt udušením zapříčiněná vnějšími vlivy). Použití slzotvorného donucovacího prostředku kasr (obsahující lakrimátor) způsobuje podráždění dýchacích cest, napuchnutí sliznic a tvorbu hlenu, čímž je omezeno dýchání. Tento průběh bude u osob s alergiemi a astmatem mnohem intenzivnější. Pokud se u intoxikovaných osob projevují příznaky dušení se, musí se neustále sledovat. Omezí se polohy (na břicho), tlaky na hrudník a jiné techniky ztěžují dýchání na dobu nezbytně nutnou. Nastupujícími signály asphyxie mohou být :

- nesrozumitelná řeč, zmatenost, svlékání se, stěžování si na nedostatek vzduchu, obtížné dýchání otevřenými ústy, nadměrné pocení, zvýšená tepová frekvence, celková bledost a zmodrání kůže, sténání a chroptění při dýchání, rozšíření zornic a lapání po dechu, ochablost svalů, křeče, únik stolice a moči, snížené vnímání až po ztrátu dechu.

Zvýšené riziko výskytu hrozí u konzumentů alkoholu a drog, u psychicky nemocných, u otlých osob a u osob s poruchami srdce.

3. Metodika

3.1 Rozbor některých situací při použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků

3.1.1 Slzotvorné dočasně zneschopňující prostředky

K tomuto případu použití slzotvorného donucovacího prostředku kaser došlo proti agresivní osobě pod vlivem alkoholu.

Dvoučlenná hlídka policistů byla vyslána na základě volání tísňové linky 158 k případu rušení nočního klidu podnapilou osobou. Policisté oba již zkušení, pár let služby za sebou, nebyli tímto případem vyvedeni z míry. Rutinní záležitost. Když se přibližovali k místu určení, nemohli podnapilého muže přehlédnout, okamžitě ho identifikovali. Hlasitě pokřikoval a kopal do odpadkových košů, verbálně napadal náhodné chodce. Policisté zastavili služebním vozidlem pár metrů od výtržníka. Vystoupili z vozu a přistoupili k muži asi kolem čtyřiceti let, zdatné postavy a vyzvali ho, aby zanechal svého jednání a aby se jim legitimoval. Požádali o občanský průkaz. Muž se jim vysmál a řekl, aby raději šli dělat něco užitečnějšího, že on se ničeho nedopustil, jen se trochu napil a jde domů. A poté dál pokračoval v chůzi. Policisté znovu muže vyzvali, aby se legitimoval a informovali ho skutečnosti, že se dopustil přestupku proti veřejnému pořádku. Muž opět nereagoval. Policisté opět výtržníka vyzvali a poučili ho, že pokud neuposlechne jejich výzvy bude proti němu použito slzotvorných prostředků. Muž zareagoval a křikl na policisty: „Jen to zkuste.“ Policisté znovu a naposledy vyzvali výtržníka, který neměl žádný zájem situaci vyřídit a naopak začal hlídku verbálně neslušnými a nevybíravými slovy napadat. Ve vhodném okamžiku jeden z policistů stříkl muži do obličeje slzotvorný prostředek. A očekával, že muže takto snadněji zpacifikuje. Ten si jen protřel oči, zakašlal a vrhl se na policisty. Policisté včas zareagovali použili další donucovací prostředky. V tomto případě hmaty, chvaty a výtržníka znehybnili. Ten pak s nasazenými pouty putoval do protialkoholní záchytné stanice, kde se po lékařské prohlídce vyspal z alkoholového opojení.

Z uvedeného případu je patrné, že účinek slzotvorného prostředku nebyl účinný. Mohlo to být zapříčiněno alkoholem, který snížil práh bolesti osoby, a nízkou reakci na něj, nebo že prostředek byl aplikován na nevhodnou vzdálenost, nebo že prostředek byl v zásobníku již delší dobu a mohl částečně vyprchat a účinek se tímto snížil. V každém případě selhal. Pokud by policisté dál nebyli schopni situaci vyřešit uvedenými prostředky, mohlo dojít k jejich fyzickému napadení a případnému zranění, nebo i ke zranění osoby, proti které zakročovali. Využití technik sebeobrany správným

způsobem vyžaduje dlouhodobý a intenzivní trénink bojových umění nebo praktické sebeobranu. Následné využití v praxi je velmi náročné. Lidský organismus je ve velkém stresu a časové tísni. Při takové situaci obránce volí sebeobrané techniky přirozeně, automaticky bez přemýšlení. Potom má šanci na úspěch, ale ani v tomto případě není stoprocentně jisté, že vyjde bez újmy.

V případě použití dalšího dostupného donucovacího prostředku obušku (tonfa, teleskopický obušek), by také mohlo dojít ke zranění osoby. Proto je vhodné používání slzotvorného donucovacího prostředku. Při jeho správné aplikaci a funkčnosti je osoba zparalyzována a policisté i při základních dovednostech hmatů a chvatů sebeobranu mohou útočnicka zpacifikovat. Samozřejmě za dodržení základních taktických zásad, jak je uvedeno v kapitole 2.1.

3.1.2 Elektrické dočasně zneschopňující prostředky

V dalším případě bylo použito elektricky dočasně zneschopňujícího prostředku taser, což mělo ve finále pozitivní dopad na útočnicka, který z toho vyšel bez větší újmy.

K tomuto případu došlo, když pracovník firmy kontroloval stavy měřičů pro odběr elektrické energie. Při výkonu svého povolání byl napaden nájemníkem bytu, který na něj zaútočil nožem. Pracovník byl naštěstí jen velmi lehce zraněn a schopen další činnosti. Ihned celou věc oznámil na Policii České republiky. Na místo se dostavila hlídka místního Obvodního oddělení. Po příjezdu na místo policisté zjistili, že se jedná o velmi agresivního muže, který je ozbrojen noži a rozhodně nechce s policisty komunikovat. Při opakovaném pokusu o navázání kontaktu došlo k útoku bodnou zbraní. Policisté zvolili správné taktické postupy a od muže byli na dost velkou vzdálenost, aby mohli zareagovat. Zvážili situaci a takticky zvolili ústup. O celé situaci informovali operačního důstojníka, který na místo přivolal zásahovou jednotku s vyjednávačem. Po příjezdu a seznámení se ze situací začal pracovat vyjednávač, tomu se však nepodařilo agresivního muže přesvědčit, a ten znovu zaútočil ozbrojen nožem a tyčí. V tomto okamžiku padl varovný výstřel, ze služební zbraně, který však útočnicka neodvrátil od jeho jednání. Následně bylo použito příslušníky zásahové jednotky Taseru X26. Pachatel byl zasažen dvěma vystřelenými sondami a za použití

vysokonapětových elektroimpulsů došlo k jeho zpacifikování.

V tomto případě byl použitím Taseru uchráněn život pachatele. Z uvedené situace je zřejmé, že pachatel zaútočil nožem na pracovníka, který kontroloval odběr energie a způsobil mu zranění. Dále pachatel zaútočil na hlídku policistů, ti zvolili správnou taktiku a ustoupili od dalších pokusů jednat s pachatelem. V opačném případě za opakovaného útoku nožem, nebo podobnou bodnou zbraní by policisté mohli v ohrožení života použít střelnou zbraň. Při takovémto zákroku by mohl být pachatel těžce zraněn nebo usmrcen. Zákrok byl prováděn uvnitř objektu, to znamená další riziko při použití střelné zbraně. Střela, která pachatele mine, nebo mu způsobí čistý průstřel, se může odrazit a ohrozit například neúčastné osoby, nebo policisty.

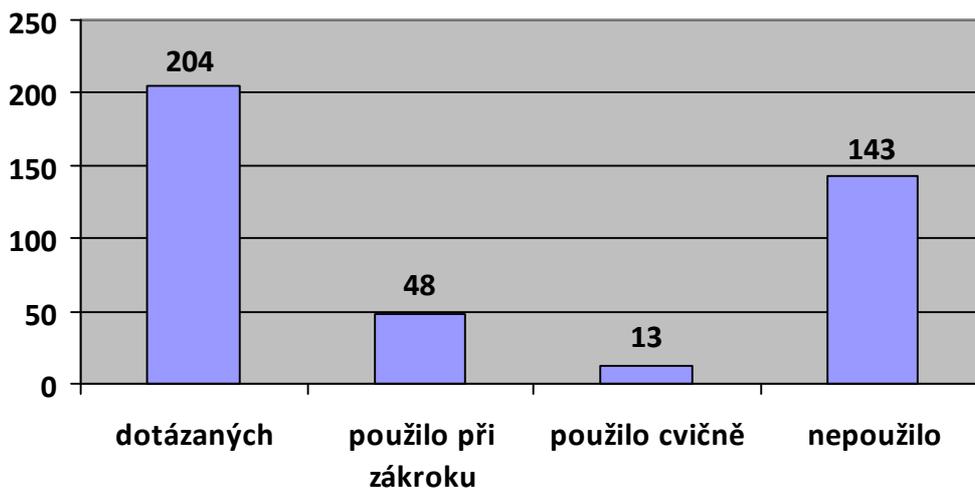
Také v případě zákroku zásahových jednotek platí zvolení správného taktického postupu. I zde může nastat situace, kdy budou tito policisté ohroženi. Mají však oproti svým kolegům z ulice výhodu. Jsou speciálně vycvičeni a pracují v týmu.

Do současné doby použili čeští policisté elektrický paralyzátor tasser X26 v pěti případech. Při únosu čtyřletého děvčátka v Domažlicích, v Hradci Králové při zadržení ozbrojeného drogového dealera, v Ostravě proti muži, který chtěl spáchat sebevraždu a ohrožoval své okolí, v Praze proti celostátně hledanému muži, který se vyhýbal nástupu trestu odnětí svobody, a hrozilo, že bude ozbrojený a pátý výše uvedený případ z Českokrumlovska, proti ozbrojenému muži. Všechny případy dopadly pro policisty dobře, nedošlo k žádnému zranění a pachatelé putovali na mříže.

4. Souhrn výsledků použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků Policíí České republiky

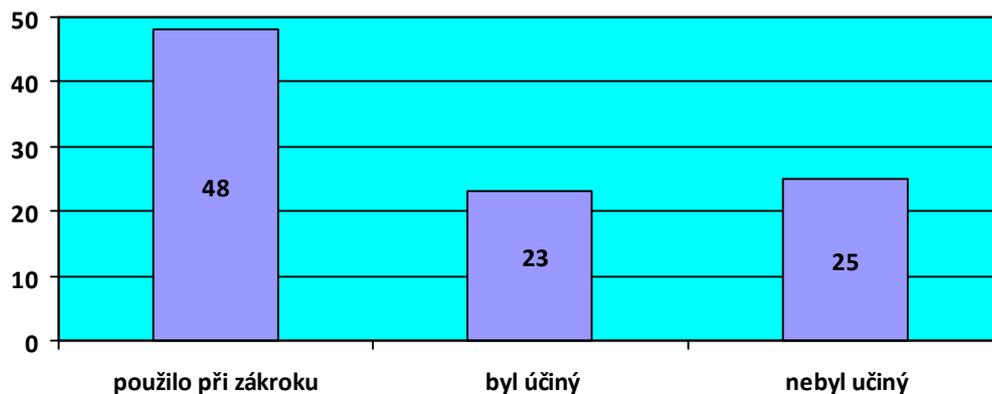
K používání slzotvorného donucovacího prostředku kasr byl proveden průzkum formou dotazníku mezi policisty v Jihočeském kraji a hlavním městě Praze. Byli dotazováni policisté zařazení u pořádkové a dopravní policie, kteří se často dostávají do situací, kdy je nutné použití donucovacích prostředků. Dotazovaní uváděli pohlaví, věk a délku služebního poměru u policie. Hlavní otázky se týkaly samotného použití slzotvorného donucovacího prostředku. Za jakých okolností bylo použito kasru, jaký byl účinek a spokojenost s jeho používáním. Celkem bylo dotázáno dvě stě čtyři policistů.

(graf 4.1.1). Čtyřicet osm z nich kasr použilo při zákroku, sto čtyřicet tři kasr nepoužilo a třináct dotazovaných ho použilo cvičně.

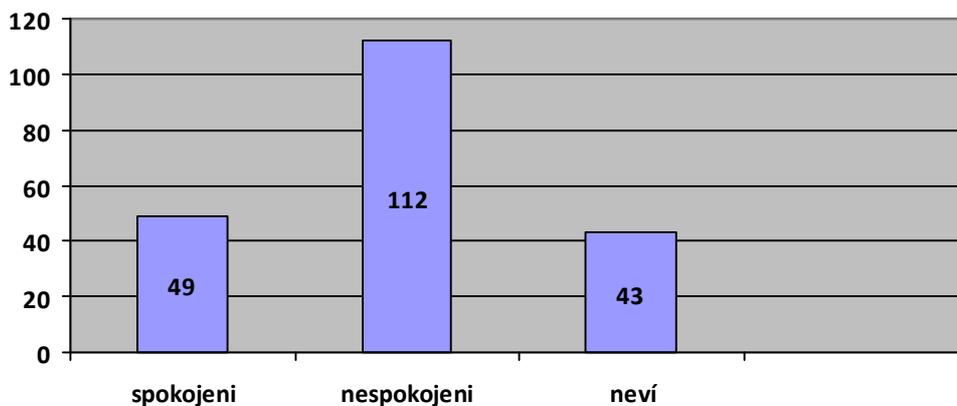
Graf 4.1.1 Použití slzotvorného prostředku kasr příslušníky Policie ČR

Další zjišťování bylo zaměřeno na kvalitu použití slzotvorného prostředku (graf 4.1.2). Především zda je při používání účinný. Z celkového počtu čtyřiceti osmy policistů, kteří použili kasr při zákroku byl prostředek účinný pouze ve dvaceti třech případech. Neúčinný byl ve dvaceti pěti případech. Neúčinnost slzotvorného prostředku spočívala v účincích na lidský organizmus. Případy, kdy byly účinky malé, nebo žádné bylo zakročováno proti agresivním osobám pod vlivem alkoholu. V těchto situacích, jak již bylo uvedeno v kapitole 2.5, může být účinek velmi omezený. Další nefunkčnosti se týkala funkčnosti prostředku jako takového. Mechanismus spouštění neumožnil aplikaci slzotvorné látky, nebo látka byla aplikována jen v malých dávkách. V jednom případě došlo dokonce při použití k mechanickému poškození kasru.

Graf 4.1.2 Účinnost slzotvorného prostředku kasr při použití policisty

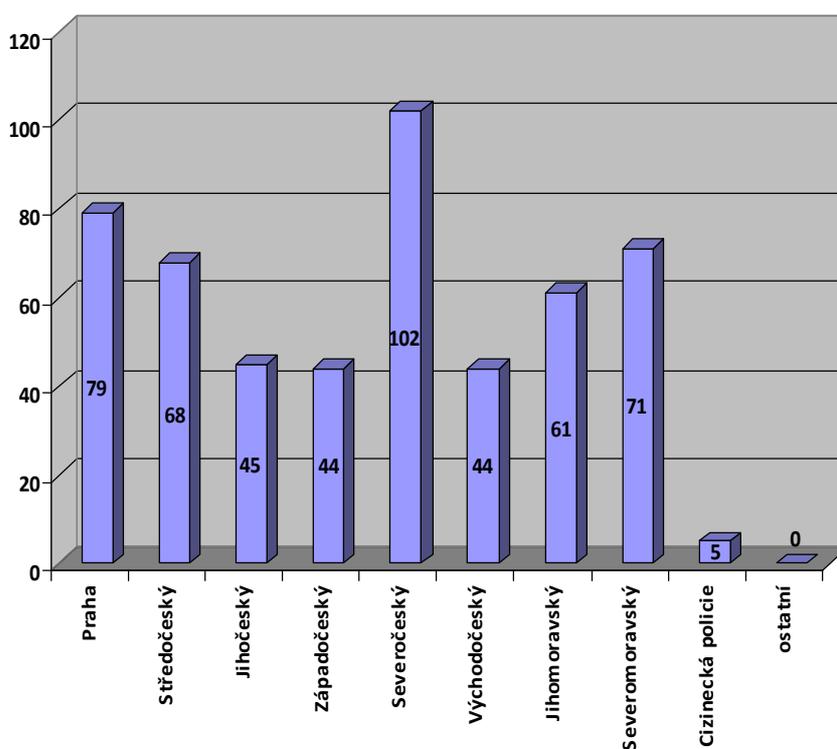
Nakonec policisté uváděli, zda jsou spokojeni s používáním slzotvorného donucovacího prostředku (graf 4.1.3). Z celkového počtu dotázaných dvě stě čtyři, uvedlo sto dvanáct nesouhlas, čtyřicet devět bylo spokojených a čtyřicet tři nevědělo.

Graf 4.1.3 Posouzení policistů o užívání slzotvorného prostředku kasr

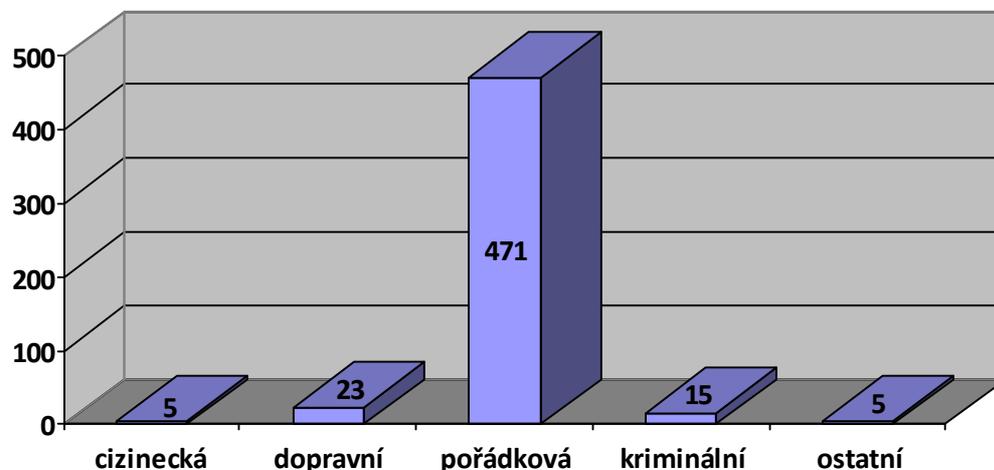
Tento průzkum naznačil, že policisté většinou slzotvorný donucovací prostředek nepoužívají, buď po špatné zkušenosti, nebo po referencích od svých kolegů. Nově přicházející policisté dostávají slzotvorný prostředek většinou již ve stavu kdy je nefunkční a déle sloužící policisté ho používají jen velmi výjimečně, na základě špatných zkušeností.

Pro lepší dokreslení situací, při kterých došlo k útoku na policisty, bylo použito analýzy, kterou zpracovalo Policejní prezidium České republiky. Dokument má výstižný název „Analýza útoků na příslušníky Policie České republiky za rok 2008“. Četnost útoků v jednotlivých krajích České republiky je znázorněna v grafu č. 4.1. Je zde vidět že k nejvíce útokům dochází v krajích s velkou nezaměstnaností a rasovými nepokoji (severočeský a severomoravský kraj). Kraje s většími městy a hlavní město Praha, které mají velkou hustotu obyvatel, na tom nejsou o moc lépe.

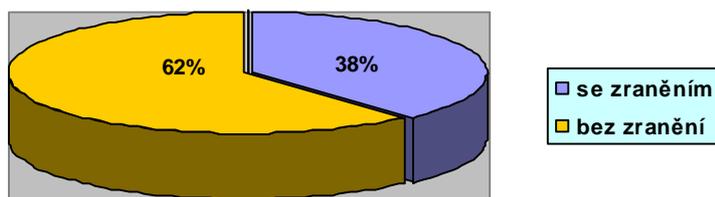
Graf 4.1 Četnost útoků na policisty v krajích

V dalším grafu 4.2 je znázorněna četnost útoků podle jednotlivých složek policie. Zde je na první pohled zřetelné, že nejvíce je útočeno na policisty zařazené u služby pořádkové policie. Toto je evidentní, protože jsou to právě oni, kteří jsou první na místě všech událostí a jsou tak vytaveni největšímu riziku útoků. V grafu 4.3 jsou procentuálně znázorněny následky na zdraví při útocích na příslušníky policie. Pokud došlo k újmě na zdraví

Graf. 4.2 Četnost útoků u jednotlivých složek policie

jednalo se většinou o lehká zranění (např. pohmožděniny a hematomy). Pouze v jednom případě utrpěl policista těžké zranění a bohužel v jednom případě utrpěl zranění smrtelné. Negativním faktorem je, že celkem v 238 případech byli útočníci pod vlivem

Graf 4.3 Následky útoků na policisty

alkoholu (to je 45,9%). Největší počet napadení byl při silniční kontrole a kontrole dokladů. Dále následovaly výtržnosti na veřejnosti, řešení případů domácího násilí a sousedských vztahů. Z hlediska provedení útoků ve více jak polovině případů šlo o přímý fyzický útok údery a kopy. Při útoku zbraní používali útočníci zbraně stříelné, bodné, sečné a dalších. Ve čtyřech z deseti případů útočníci použili střelnou zbraň. Další zbraní, která bývá použita proti policistovi je motorové vozidlo.

5. Diskuze

Diskuze kolem zákroků Policie České republiky je často velmi rozvířená a medializovaná. Některé zveřejněné zákroky policistů při mimořádných situacích mohou pro nezasvěceného vypadat velmi drasticky. Občan vidí a slyší jak, policisté „zase někoho zmlátili“, ale už nemá dostatek informací k objektivnímu posouzení celé události. Někdy může dojít k nějakému pochybení, ale většinou policisté řeší své úkoly profesionálně a hříšníci trestu neujdou.

Při použití vybraných donucovacích prostředků při mimořádné události policista očekává, že budou funkční a účinné a nepřistupuje k jejich použití jen tak bezúčelně. Právě u slzotvorného prostředku (dočasně zneschopňujícího prostředku) kasr si nejsem zcela jistý, zda má své opodstatnění pro potřeby policisty. V každém případě většina dotazovaných policistů s tímto prostředkem není spokojena a hlavně ho při výkonu služby nepoužívá. Proč také, když v očekávání účinku tohoto prostředku proti agresivní osobě se nedočkají. Pak přichází na řadu obyčejná „rvačka“, které by mohl zabránit jeden malý váleček se slzotvornou látkou, která formou přesně mířené tekuté střely útočníka zparalyzuje na i delší vzdálenost. Možná by mohlo být méně zraněných policistů i osob, proti kterým je zakročováno. Využití slzotvorných látek jinou formou než je aplikace prostředkem kasr je naopak pozitivní. Účinky zásahové výbušky P2 a speciálních nábojů plněných lakrimátorem jsou dobré. Není náhodou, že tyto látky jsou ve vybavení armádních a policejních složek ostatních států.

V případě použití elektrického donucovacího prostředku taser se policista nemusí obávat, že nebude funkční. Výjimkou mohou být situace, kdy nezasáhne určenou osobu, a nebo když si v přístroji nevymění tužkové baterie. To jsou však chyby způsobené lidským faktorem, samozřejmě se stát mohou, ale policisté je mohou svým profesionálním přístupem eliminovat. Vybavením Policie České republiky tímto prostředkem je významným krokem v používání donucovacích prostředků. Policisté zakročují v situacích, kdy všechny dostupné donucovací prostředky mohou selhat a použití střelné zbraně nebude zrovna vhodné. Mnozí policisté i v případech, kdy mohou použít služební zbraň a všechny okolnosti včetně dodržení zákona jim to umožňují,

bývají zdrženliví. V případě použití taseru mohou jít obavy z negativního následku stranou. Pravděpodobnost zranění je velmi nízká. Tak proč TASER nepoužít.

6. Závěr

Cílem této práce bylo rozebrat zásady použití slzotvorných prostředků a elektrických paralyzérů Policí České republiky při mimořádných událostech, posoudit jejich účinnost a použití proti agresivním osobám a nebezpečným osobám a analyzovat nepřiměřeně vysoké účinky, nebo neúčinnost těchto prostředků.

Při zpracování zadaného tématu, se podařilo v základních bodech zásady použití slzotvorných a elektrických donucovacích prostředků zanalyzovat. Dodržování těchto zásad v běžné policejní praxi i při mimořádné situaci je důležité. Záleží na tom, zda mimořádná situace bude dobře vyřešena. Samozřejmě, že bude záležet i na účincích použitých donucovacích prostředků (elektrické, slzotvorné), které budou použity. Pro policistu je v takovém případě nejvhodnější účinek paralyzujícího prostředku, který bude účinný a zastaví útok pachatele a přitom mu nezpůsobí žádné zranění a ohrožení na životě.

Ověřování první hypotézy, která zněla: „Při použití elektrického paralyzéry může dojít k ohrožení života pachatele“, je v případě ohrožování na životě velmi diskutabilní.

Tuto hypotézu lze potvrdit. V tomto směru byly využívány především dostupné internetové zdroje se zpracovanými údaji o používání elektrického paralyzéry taser v USA a Kanadě. Česká policie používá taser třetím rokem a při jeho použití nebyla žádná osoba ohrožena na životě. Použití taseru se týkalo jen několika případů, takže hodnocení by nebylo objektivní. Z dostupných dat firmy Amnesty International jež jsou uvedena v kapitole 2.6.1 je zřejmé, že dochází k úmrtí osob po použití elektrického paralyzéry taser. Jsou zde však další argumenty, které tvrdí, že účinek taseru nikoho nezabil. No zkuste si vzít dvě tužkové baterie a použít tuto energii na své tělo. Určitě nezemřete. To potvrzují i lékaři, že přímý vliv taseru na srdce je velmi pravděpodobně minimální. Jsou zpracovány studie, které uvádí, že smrt nestává náhlým úmrtím, které je zapříčiněno dalšími vlivy, které působí na osobu při použití laseru. Může to být

například velký stres, únava, dehydratace nebo abstinenční příznaky (kapitola 2.6.1).

Druhá hypotéza zní: „Slzotvorné prostředky používané v současnosti jsou nedostačující“. Tato hypotéza byla na základě provedeného průzkumu k používání slzotvorného donucovacího prostředku „KASR“ zcela potvrzena. Kasr je slzotvorný prostředek používaný již několik desítek let a rozhodně není nadčasový. Provedený průzkum prokázal, že tento prostředek policisté raději nepoužívají. Buď ho dostali jako nefunkční, nebo s ním mají špatnou zkušenost. Látka lakrimátor, která je tímto prostředkem aplikována na případné útočníky je zcela jistě účinná, jak bylo zjištěno při zpracování této práce. Je však nevhodně aplikována. Rozstříkávání aerosolu je v současné době neúčelné. Policista si potřebuje držet odstup od agresivního jedince a v případě útoku ho zparalyzovat než bude napaden. K tomuto jsou vhodné slzotvorné spreje aplikující tekuté střely na vzdálenost několika metrů. Slzotvorné spreje na principu tekutých strel používají němečtí policisté a rozhodně si neztěžují. Výhodou těchto novodobých sprejů je jejich cvičná varianta, která se dá použít při výcviku policistů a finanční dostupnost.

Současná ekonomická situace nedává policistům v této materiální oblasti zelenou. Vyhlídky na nové slzotvorné prostředky jsou v nedohlednu, proto by pro svou bezpečnost mnozí volili možnost vlastního zakoupení těchto účinných slzotvorných sprejů. Bohužel zatím to nelze, protože policista může při výkonu služby používat jen prostředky, které jsou ve vybavení na příslušném organizačním článku, kde je policista zařazen.

Vzhledem ke stavu ve společnosti, který je, nelze brát v úvahu skutečnost, že by k zákrokům s použitím donucovacích prostředků razantně ubývalo. Tento jev by mohl být brán na zřetel a situaci ve vybavení policistů slzotvornými, případně elektrickými donucovacími prostředky řešit. Mohl by to být posun vpřed, a tak eliminovat zranění policistů způsobená při zákrocích. Použití vhodně účinných donucovacích prostředků bude mít pravděpodobně i pozitivní vliv, na zranění pachatelů .

Tato práce by mohla sloužit, jako orientační materiál při zjišťování používání slzotvorného prostředku kasr příslušníky Policie ČR a při řešení otázky obměny slzotvorných donucovacích prostředků. Dále by mohla sloužit jako studijní materiál pro

získávání základních informací v oblasti používání slzotvorných prostředků a elektrického paralyzéro taser pro nově nastupující policisty v Školních policejních střediscích Policie České republiky.

7. Seznam použitých zdrojů

- 1) § 51 zákona č.273/2008 Sb., o Policii České republiky
- 2) § 53 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- 3) § 53 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- 4) Bezpečnostní list (dle zákona č.356/2003 Sb. vyhlášky č.23/2004)
Doplňovací tlakový zásobník KASR D pro kapesní aerosolové rozstřikovače
KASR
- 5) Katedra chemie Přírodovědecká fakulta Univerzita J.E. Purkyně Ústí nad Labem
www.sci.ujep.cz/chemistry/download.php?soubor=kuca_jun_p2.pdf -
- 6) DVOŘÁK, Ondřej. Pušky, které nemají zabíjet. *Ekonom* : 2009, č.6, s.52-53
- 7) METODICKÁ PŘÍRUČKA č.1/2008 ředitele služby pořádkové policie
k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky
- 8) PATOČKA, J. a kol. *Vojenská toxikologie*. 1. vyd. Praha: Granada, 2004. 180 s.
Dráždivé látky, s. 76-84. ISBN 80-247-0608-3
- 9) NAVRÁTIL L., ROSINA J. a kol. *Medicínská biofyzika*. 1. vyd. Praha: Granada,
2005. 524 s. Pasivní elektrické vlastnosti, 167-168. ISBN 80-247-1152-4
- 10) Administrator. RUCE VZHURU, Tasery
online. cit. 2009-02-04
<http://www.rucevzhuru.cz/index.php/technika/27-tasery.html>
- 11) <http://web.volny.cz/noviny/zdomova/clanek/~volny/IDC/78699/cesti-policiste-se-nechteji-vzdat-paralyzeru.html>
Noviny ČTK
online. cit. 2007-11-27

12) Rozhodnutí odboru trestního soudnictví. Překlad Harpia Praha s.r.o.

Dziekanski Criminal Justice Branch Statement

online. cit. 2008-12-12

[http://www.harpia.cz/UserFiles/file/Dziekanski-Rozhodnuti Odboru trestniho soudnictvi.pdf](http://www.harpia.cz/UserFiles/file/Dziekanski-Rozhodnuti%20Odboru%20trestniho%20soudnictvi.pdf)

8. Klíčová slova

1. Slzotvorné donucovací prostředky
2. Elektrické paralizéry
3. Policie České republiky
4. Kasr
5. Taser X26
6. Lakrimátor

9. Přílohy

Příloha č. 1 - úřední záznam o použití donucovacích prostředků

Č. j.

.....
Počet listů:

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne v hod. na místě:
použil podle § 51 zákona č. 273/2008 Sb., o
Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm.) zákona
č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
Název donucovacího prostředku:

proti

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo narození: okres:

Rozený(á):

Státní příslušnost:

Doklad:

Trvalý pobyt (ulice, č. p.,

místo):.....

Současný pobyt (ulice, č. p., místo):

.....

Adresa pro účely doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

.....

Okolnosti použití donucovacího prostředku:

Před použitím donucovacího prostředku **BYLO - NEBYLO^{*)}** použito výzvy s výstrahou:

Když bylo tak

Když nebylo tak z důvodu:

Použití donucovacího prostředku **BYLO - NEBYLO^{*)}** účinné.

Když nebylo tak z důvodu:

Použitím donucovacího prostředku **BYLY - NEBYLY^{*)}** způsobeny následky.

Když byly tak

Škoda na majetku **ANO – NE^{*)}** *Když ANO tak* Škoda nikoliv nepatrná **ANO – NE^{*)}**

Zranění osoby **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Jméno, příjmení, dat. narození:

.....

Jaké zranění:

.....

Usmrcení osoby **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Jméno, příjmení, dat.narození:

Jakým způsobem:

Při zákroku došlo k útoku na policistu **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak

Zranění policisty **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ:

.....

.

Jaké zranění:

.....

Usmrcen policisty **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ:

.....

..

Jakým způsobem:

.....

Přijatá opatření k odstranění následků:

Případný(i) svědek(ci) použití donucovacích prostředků:

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt:

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn:

.....

dne v hod.

Úřední záznam zpracoval:

Vyplní vedoucí nebo jeho zástupce.

Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne

jako **OPRÁVNĚNÉ – NEOPRÁVNĚNÉ^{*)}**

Když neoprávněné tak z důvodu:

Vyhodnocení provedl:

^{*)} Nehodící se škrtně

Č. j.

.....
Počet listů:

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku TASER X26

Dne v hod. na místě:
použil podle § 51 zákona č. 273/2008 Sb., o
Policii České republiky, donucovací prostředek podle § 52 písm. b) zákona č.
273/2008 Sb., o Policii České republiky,
Název donucovacího prostředku: elektrický dočasně zneschopňující prostředek

proti

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Místo narození: okres:

Rozený(á):

Státní příslušnost:

Doklad:

Trvalý pobyt (ulice, č. p.,

místo):.....

Současný pobyt (ulice, č. p., místo):

.....

Adresa pro účely doručování (ulice, č. p., místo, PSČ):

.....

Věk: Pohlaví: Výška: cm Hmotnost: kg

Oblečení:

.....
Plánovaná akce: ANO - NE^{*)} Způsob použití: DISTANČNÍ – KONTAKTNÍ^{*)}

Krytí zbraní: ANO - NE^{*)} Použití místo zbraně: ANO - NE^{*)}

Použití jiného prostředku společně:

.....

Délka cyklu: 1-2-3-4-5-víces Počet cyklů: Vzdálenost:
.....m

Typ hlavice: C P Z T Selhávka: ANO - NE^{*)}

Použití donucovacího prostředku: **ÚSPĚCH - NEÚSPĚCH**^{*)}

Když neúspěch tak: ZÁSAH JEDNOU SONDOU - NEZASAŽENÍ -
ZÁVADA X26 - ZÁVADA HLAVICE^{*)}

Videodokumentace: ANO - NE^{*)} TASERCAM: ANO - NE^{*)}

Využití doplňků prostředku TASER: **ANO - NE**^{*)}

Když ano tak: LASER - SVÍTILNA - X-RAIL^{*)}

Okolnosti použití: EXTERIÉR - INTERIÉR - SVĚTLO - TMA - SUCHO -
DĚŠŤ - TEPLOTA°C - JINÉ^{*)}

.....

Zasahující policista: STEJNOKROJ - CIVILNÍ ODĚV^{*)}

Cílový subjekt: ČLOVĚK - ZVÍŘE^{*)}

Když zvíře tak jaké:

.....

Osoba pod vlivem:	ALK	OPL	NE
Dle vizuálního vjemu policisty	☐	☐	☐
Orientační zkouška	☐	☐	☐
Lékařské vyšetření	☐	☐	☐
Netestováno vůbec			☐

Změny v chování zadržené osoby:

.....

Před použitím donucovacího prostředku **BYLO - NEBYLO**^{*)} použito výzvy s výstrahou:

Když bylo tak

Když nebylo tak z důvodu:

.....

Použitím donucovacího prostředku **BYLY - NEBYLY^{*)}** způsobeny následky.

Když byly tak

Škoda na majetku **ANO – NE^{*)}** **Když ANO tak** Škoda nikoliv nepatrná **ANO – NE^{*)}**

Zranění osoby **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak PŘÍMÉ - NEPŘÍMÉ^{*)}

Jméno, příjmení, dat. narození:

.....

Průnik jehel kůží: ANO - NE^{*)}

Zásah hlavy, krku, prsu, třísel, penisu, varlete: ANO - NE^{*)}

Vyjmutí sond: NA MÍSTĚ - NA SLUŽEBNĚ - V NEMOCNICI - JINDE^{*)}

.....

Kým: POLICISTOU - ZDRAVOTNÍKEM - LÉKAŘEM - JINÝM^{*)}

.....

Popis zranění:

.....

Následné zdravotní problémy:

.....

Převoz zadržného k lékařskému ošetření – vyšetření **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak AMBULANTNÍ – S HOSPITALIZACÍ^{*)}

Usmrcení osoby

Když ANO tak Jméno, příjmení, dat. narození:

.....

Jakým způsobem:

.....

Při zákroku došlo k útoku na policistu **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak

Zranění policisty **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ:

.....

.....

Jaké zranění:

.....

Usmrcení policisty **ANO – NE^{*)}**

Když ANO tak Hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ:

.....

.....

Jakým způsobem:

.....

Přijatá opatření k odstranění následků:

Případný(i) svědek(ci) použití donucovacího prostředku:

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Trvalý pobyt:

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn:

.....

dne v hod.

Úřední záznam zpracoval:

Vyplní vedoucí nebo jeho zástupce.

Použití donucovacího prostředku bylo vyhodnoceno dne

jako **OPRÁVNĚNÉ – NEOPRÁVNĚNÉ^{*)}**

Když neoprávněné tak z důvodu:

Vyhodnocení provedl:

^{*)} Nehodící se škrtně

ZAKRESLENÍ MÍST ZÁSAHU PROSTŘEDKEM TASER X26

Zakreslete pomocí označení „X“ místa zásahu sondami, případně „X“
místa aplikace kontaktního režimu.

